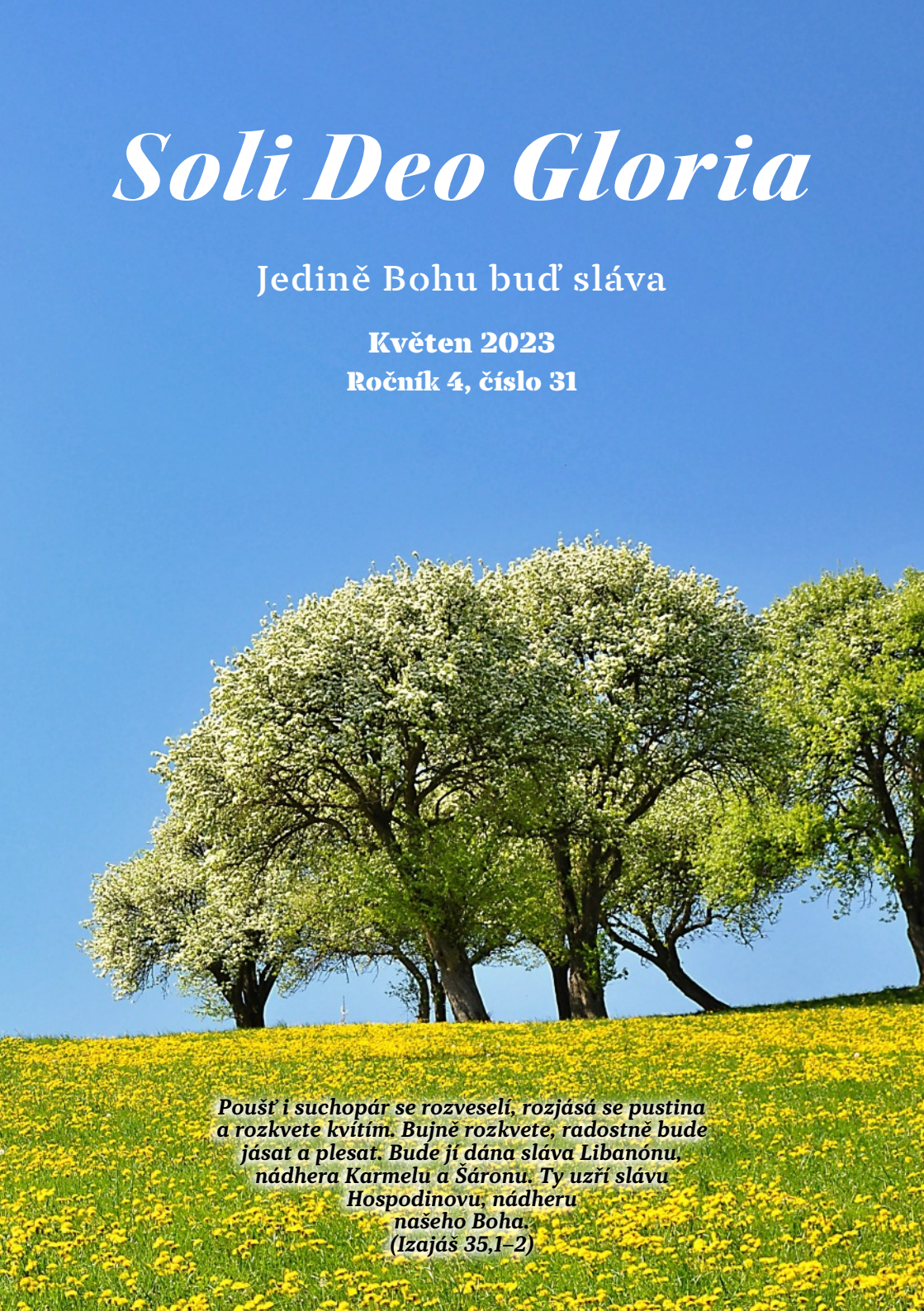


Soli Deo Gloria

Jedině Bohu buď sláva

Květen 2023

Ročník 4, číslo 31



*Poušť i suchopár se rozveselí, rozjásá se pustina
a rozkveté kvítím. Bujně rozkveté, radostně bude
jásat a plesat. Bude jí dána sláva Libanónu,
nádhery Karmelu a Sárónu. Ty uzří slávu
Hospodinovu, nádhery
našeho Boha.
(Izajáš 35,1–2)*

OBSAH

Pancíř spravedlnosti P. Chelčický	3
Chvála efezské církve jk {Ref}	
Království slávy A. Adlof {Ref}	
Půjdeme s vámi J. Karafiát	10
Učit se vynikat jk	14
Chytit příležitost za pačesy Ch. Spurgeon	17
Milost se nadmíru rozhojnila jk	20
Služebníci a svědomí W. Fenner	24
Pomoc zvenčí Ch. Spurgeon	27
Jsi znovuzrozený? J. C. Ryle	28
Samostatná církev jk	32
Klíče království J. Cotton	33

Vydává **Spolek Soli Deo Gloria**
 Bellušova 1810/19, 155 00 Praha 5
 Odp. redaktor Jaroslav Kernal
 © Spolek Soli Deo Gloria
 www.solideogloria.cz
 kernalj@solideogloria.cz
 Č. účtu 2602365989/2010 (Fio)
 Vychází měsíčně.
 Ev. č.: MK ČR E 24450
 Tisk: Projects s.r.o., Organizační
 složka, Botanická
 24, Brno 60200



SOLI DEO GLORIA

Pán je blízko!

To bylo Pavlovo zvolání před dvěma tisíci lety, když psal církvi do Filp (Fp 4,5). I my se těšíme na Pánův blízký příchod a chceme žít v jeho světle. Současně nás však Písmo vede k tomu, abychom žili střízlivě, rozumně, zbožně a moudře v tomto věku, abychom dobře využívali čas i všechny další prostředky, které jsou nám svěřené.

Série článků z tohoto čísla časopisu *Soli Deo Gloria* vám k tomu má být pomoci. Hned v úvodu je článek Petra Chelčického z jeho díla *O duchovním boji*, které bychom chtěli oprášit a dát ho do ruky i současným čtenářům.

Dále zde najdete skladbu tradičních autorů (Adlof, Karafiát, Spurgeon) doplněnou o úvahu J. C. Rylea o znovuzrození a první kapitolu z knihy Johna Cottona, významného kongregacionalisty 17. století, o němž si více povíme příště. Jeho článkem startujeme novou sérii článků, které se týkají církve a jejího fungování.

Přeji vám mnoho užitku z četby časopisu a růst v lásce, víře a naději.

Jaroslav Kernal

PANCIŘ SPRAVEDLNOSTI

Petr Chelčický (1379–1460)

Proto vezměte na sebe plnou Boží zbroj abyste se mohli v den zlý postavit na odpor, všechno překonat a obstát. Stůjte tedy ... obrnění pancířem spravedlnosti... (Ef 6,13–14)

Potom apoštol přikazuje obléci pancíř spravedlnosti, který je potřebný k boji, aby chránil celé tělo před ranami nepřítele. A má to být taková spravedlnost, která by zahalila celé tělo a zakryla každé místo. Nyní však není mnoho prostoru mluvit o tomto pancíři a o všem, co k němu patří, nicméně apoštol o něm řekl mnohé a uvádí souhrn všech jeho ctností pod slovo spravedlnost. A i když je naplněním zákona láska, lépe tomu rozumíme, když se mluví o jednotlivých vlastnostech jako je trpělivost, pokora, milosrdenství, tichost, pokoj, úsilí, bdělost, věrnost, skromnost, čistota – pokud lidé mají takové vlastnosti, také tomu říkáme spravedlnost. Protože skrze tyto ctnosti je člověk spravedlivý. A kde tyto ctnosti jsou, tam zahalují člověka ze všech stran, aby nebyl vinen v žádné věci, aby ho nepřítel nemohl z žádné strany zasáhnout, neboť kam spravedlnost nesahá, to je místo, na které ďábel bude útočit. Neumím slovy vypsát jas těchto ctností, neboť je sám jen nemnoho zakouším, proto se pouze trochu dotknu spravedlnosti.

Zvykli jsme si mluvit o tom, že spravedlnost znamená dát každému to, co mu náleží, a bližnímu též. Bohu by se však slušelo dát mnoho, ale chudý člověk mnoho dát nemůže, a sám žádá Boha, aby byl utěšen z jeho bohatství a dostal z jeho ruky pokrm a vše, co potřebuje. Ale jestliže to má být spravedlivé, jak to Bohu náleží, když od nás přijímá to, co máme, měli bychom – aby to bylo spravedlivé – rozvažovat nad vším dobrým, co jsme od něj dostali a a vzdávali mu za chválu a díky a vše to opět vydali jemu. On nás stvořil a vykoupil drahou krví svého milovaného Syna, abychom byli jeho zvláštní lid k jeho slávě. Jeho svatou krví jsme vykoupeni z nepravostí života, abychom už nesloužili hříchu, ale s čistým svědo-

mím sloužili Bohu živému, protože naše svědomí bylo obmyto krví jeho Syna. A tak můžeme zapírat onu smrtelnost, která v nás tupí Boha, která se stále zdvihá, aby ničila moc Ducha svatého v nás a duchovně život vnitřního člověka.

Ze všeho nejvíc máme usilovat o takovou spravedlnost, která nebude kvůli naší tělesné hříšnosti hyzdit Kristovu krev, jíž jsme vykoupeni. Proto budeme dávat dobrý pozor na to, kam se nachylují cesty naší tělesnosti, abychom této své hříšnosti umírali. Ale protože o tom mluvíme často, už bychom měli znát cesty tohoto porušeného těla. Jsou to cesty oplzlé a nestydaté, cesty rozkoší a hledání uspokojení, povyšování a nezávislosti, pomsty a nerovnosti. Jsou to cesty opuštění a zanedbávání dobrého, cesty lenosti a vydávání sebe sama marnosti, usilování a péče o pokrm. Cesty našeho těla jsou cestami nepatřičné bázně a špatného studu, úsilí o přízeň, ustavičného nepokoje ve světě a srovnávání se se světem, jsou to cesty veliké nevěry vůči Bohu a vůbec čehokoliv, co může být řečeno nepříznivého a nemilostivého. To jsou cesty našeho těla. Když tomu takto rozumíme, máme nyní umírat sami sobě skrze milost Boží, abychom netupili Boží dílo právě touto svou mnohotvárnou smrtelností, která v nás přebývá, abychom netupili Boha, ale místo toho se mu v poslušnosti z celého srdce podávali celým svým životem i svými skutky.

A také to je spravedlivé, když vyznáváme, že Boží syn z lásky k našim duším vydal svůj život ukrutné smrti, abychom i my byli vázáni tímž dluhem, tedy vydat sami sebe jemu, abychom mu vydali všechny své nesnáze a zármutky, a bude-li to jeho vůle, abychom pro něho vydali na smrt i svůj vlastní život. I to je spravedlivé, abychom to, co jsme od Boha z jeho darů přijali, abychom to nepřijali nadarmo, ale abychom o tyto dary pečovali a hledali způsoby, jak ho skrze tyto dary máme oslavovat a jak je máme používat k rozhojnění dobrých skutků.



CHVÁLA EFEZSKÉ CÍRKVE

Jaroslav Kernal

Církev v Efezu je, ať už přímo, nebo nepřímo, nejčastěji zmiňovanou církví v Novém zákoně. V knize Skutků je o ní řeč na konci osmnácté kapitoly, kdy se Pavel spolu s Priscillou a Akvilou přesunul z Korintu do Efezu. Pavlovu působení v Efezu je věnována celá devatenáctá kapitola. Ve druhé polovině dvacáté kapitoly Skutků se Pavel schází se staršími z Efezu a mluví s nimi o své službě v Efezu a následně o jejich službě jako pastýřů Kristova těla v Efezu.

Dále máme v Písmu dva listy adresované církvi do Efezu – Pavlův list Efezským a Ježíšův list církvi do Efezu v knize Zjevení. Do Efezu míří také oba listy apoštola Pavla adresované Timoteovi. Ze všech úhlů pohledu je církev v Efezu nejlépe popsána novozákonní církví. A když Pán promlouvá k Janovi a skrze něj k sedmi církvím v Malé Asii, které představují plnost místní církve, začíná právě církvi v Efezu. A podívejte se, jak tuto církev chválí!

Pán Ježíš chválí skutky, úsilí i vytrvalost této církve. To je veliká chvála. To je chvála, která je určena služebníkovi dobrému a věrnému, které vejde do radosti svého pána. Kéž by i naše skutky byly stejně chvályhodné, a spolu s nimi i naše vytrvalost a naše úsilí!

Jaké skutky Pán chválí? Skutky rozlišování. Církev v Efezu nemohla snést ty, kdo byli zlí, odhalila ty, kdo se vydávali za apoštoly a nebyli a rozpoznala, že jsou lháři. Církev v Efezu byla hluboko zakotvená do pravdy Božího slova, proto dokázala rozpoznat falešné učitele, rozvratníky, vlky, kteří přicházeli v rouchu beránčím, ale jejich cílem bylo rozvrátit a rozehnat stádo. Pavel říká starším, které se vši pravděpodobností sám ustanovil, aby vedli církev v Efezu:

*I mezi vámi samými povstanou lidé, kteří povedou scestné řeči,
aby strhli učedníky na svou stranu. (Sk 20,30)*

V Božím slově najdeme celou řadu varování, která jsou určena pastýřům Božího lidu. Toto mě děsí nejvíce ze všech. Pavel mluví ke starším, které on sám ustanovil. Ty bratry, které měl v tu chvíli před

sebou, dobře znal. Neustanovil nikoho náhodně nebo někoho, kdo by neměl být starším. Nemluví ale ani ke konkrétním lidem z těchto starších, neukazuje na nikoho z nich prstem. Myslím, že kdyby věděl, o koho se jedná, určitě by s ním jednal v soukromí a velmi jasně. Tady není žádný Diotrefés, o němž mluví Jan – mimochodem se vši pravděpodobností byl Diotrefés jedním ze starších v Efezu, i když o nějakých 25 let později. Pavel mluví obecně, nespecificky, ale s velikou jistotou, protože dobře zná lidská srdce. Někteří z nich se ukáží jako lidé, kteří neunesli břemeno zodpovědnosti a moci, které na ně bylo vloženo. O šest let později Pavel nechal v Efezu Timotea a dal mu pokyny (písemné), koho a jak má ustanovit jako starší sboru v Efezu. Ta Pavlova slova z tohoto textu došla svého naplnění. Moc nad životy lidí, která těm mužům byla svěřena, je úplně zničena, takže Timoteus musel ustanovit další starší. Nezůstali věrní tomu povolání, ke kterému je Bůh povolal. Možná se někteří z nich ukázali jako ti zlí, které efezská církev nemohla snést, možná se někdo z nich začal vydávat za apoštolu, ačkoliv jím nebyl. Nebylo by to nic podivného a nic, co bychom neviděli dodnes.

Je to tak snadné. Viděl jsem to už mnohokrát během svého nedlouhého života jak ve světě, tak v církvi – lidé neunesli břemeno, které na ně bylo vloženo spolu se zodpovědností za druhé, a začali zneužívat moc, kterou dostali. Krok za krokem se z nich stali pyšní, arogantní a na sebe zaměření lidé. Je to mimochodem něco, co můžeme opravdu často vidět na našich politických představitelích ve všech úrovních, od té místní až po tu mezinárodní. A máme takové věci vidět, máme je rozpoznat, máme je jednoznačně odmítnout. Církev v Efezu to udělala a dostala za to od Pána pochvalu.

Když se Pavel sešel se staršími z Efezu, varoval je a povzbuzoval je k tomu, aby zůstali věrní. Věrní Kristu, věrní jeho Slovu, věrní jeho lidu, věrní sobě. Věrnost znamená, že budou konzistentní, že budou mluvit pravdu, že budou pokaždé říkat stejné věci a nebudou měnit názor podle toho, jak se to zdá výhodné, prostě a jednoduše, že bude možné se na ně spolehnout. Takové povzbuzení jim dává Pavel ze svého vlastního života. Připomíná jim, že on sám byl věrný po celou dobu, kdy kázal Boží slovo v Efezu (v. 31). Buďte bdělí, dávejte pozor,

rozdlišujte a pamatujte! A církev v Efezu se podle Pavlova slova zařídila – proto může nyní slyšet z Pánových úst pochvalu.

Věrnost souvisí s vytrvalostí a trpělivostí. Pán připomíná církvi soužení, jímž musela projít, utrpení kvůli Pánovu jménu. To není nic nového a Boží slovo nám jasně říká, že kdo chce žít zbožně v Kristu Ježíši, zakusí pronásledování (2Tm 3,12). Kdo chce zůstat věrný Kristu, bude muset nést kříž, bude trpět pro Pánovo jméno. To nebylo nic složitého v tehdejší a není to složitě ani v dnešní společnosti. Dokonce se zdá, že to je stále jednodušší. Dneska stačí říci, co bylo osmnáct století přirozené, že svět byl stvořen v šesti dnech, a člověk začne trpět – a dokonce to nemusí být ani od světa, ale od těch, kteří se nazývají bratry a vyznávají Pánovo jméno – jenom jaksi nevěří Pánovu slovu. Stačí se zmínit o manželství, že ho Bůh ustanovil jako trvalý a nerozlučný vztah mezi jedním mužem a jednou ženou, a hned je oheň na střeše. A co teprve Pánova slova, že on sám je tou jedinou cestou k Bohu a nikdo nepřichází k Otci než skrze něj – i tady se vám snadno dostane nepřijemností nejen mimo církev, ale i v ní.

Nicméně Pán Ježíš nás prostřednictvím efezské církve povzbuzuje k odvaze a k vytrvalosti. Stůjte pevně a nenechte se zvíkat, a Pán vás pochválí. Držte se pevně jeho Slova a vyznávejte jeho jméno – a budete trpět, ale Pán Ježíš vás pochválí.

Připojte k této své trpělivosti a vytrvalosti úsilí, a uslyšíte chválu z Pánových úst podobně, jako ji slyšela efezská církev.

Kéž bychom byli takto věrní, takto vytrvalí, kéž bychom se stejným úsilím následovali Pána Ježíše Krista a s odvahou vyznávali jeho jméno. Modlím se za to, aby i toto číslo časopisu Soli Deo Gloria přispělo svou troškou do vašich životů a povzbudilo vás k moudrosti v duchovním rozlišování, k vytrvalosti v každém utrpení pro Pánovo jméno a v úsilí následovat Pána po úzké cestě, na kterou nás ve své dobrotě a ze své milosti postavil.



KRÁLOVSTVÍ SLÁVY

Alois Adlof

Přijď království tvé. (Mt 6,10)

Když se modlíme „Přijď tvé království“, na prvním místě voláme, aby Pán Ježíš přišel. Po jeho příchodu toužili apoštolové, po něm vždycky toužila Boží církev. Zvláště pak my, když cítíme a vnímáme šelest jeho vítězného vozu, pozdvihujeme svou hlavu a víme, že se blíží naše vysvobození. Už přichází, aby svou ovdovělou církev oblažil s tím, že se snad mnozí z nás dožijí toho slavného okamžiku, kdy se naplní tato prosba: „Přijď tvé království!“ Pak se zjeví a vezme nás k sobě! Ó, jak naše srdce touží po okamžiku, kdy uzzíme tvář v tvář toho, který si nás zamiloval a kterého, i když jsme ho neviděli, milujeme, toužíme po něm a vzdycháme.

Bratři a sestry! Náš Ježíš se blíží a zanedlouho nastane naše vykoupení, a naše sláva se zjeví v oblacích. Ó, království slávy přichází. Když prosíme „Přijď tvé království“, modlíme se, aby nás Pán učinil těmi moudrými družičkami, abychom nezaspali, ale bděli a byli strážliví (Mt 25,13; Mk 13,13–37), nás Pán snad nezastihl spící a nepřipravené. Prosíme, aby nás Pán nezastihl jako služebníka, který zakopal svou hřivnu a nebyl věrný svému Pánu (Mt 25), prosíme, aby naše bedra byla přepásána a naše svíce hořela a zatímco čekáme na svého Pána, abychom byli připraveni mu otevřít, jakmile zatluče a tak abychom byli blahoslavení. Prosíme, aby nás Pán zachoval od toho, že bychom byli podobni tomu služebníkov, který si ve svém srdci řekl: „Můj pán dlouho nejde“ a který začal bít služebníky a služebnice, jíst a pít a opíjet se, protože tomu jeho pán vykáže úděl mezi nevěrnými (Lk 12,35–48).

Prosíme, aby naše srdce nebyla obtížena obžerstvím a opilstvím a pečováním o tento život, aby nás onen den nezaskočil, ale aby v nás byl duch modlitby a bdělost, abychom unikli těmto hrozným věcem, které se budou dít před příchodem Spasitele (Lk 21,34–36). Tento Spasitelův příchod v nás má vzbuzovat blaženou naději, abychom se

zřekli bezbožnosti a světských vášní, a žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto světě (Tt 2,12–13). Jakub nás napomíná: „Budte tedy trpěliví, bratří, až do příchodu Páně. Pohledte, jak rolník čeká trpělivě na drahocennou úrodu země, dokud se nedočká podzimního i jarního deště. I vy tedy trpělivě čekejte, posilněte svá srdce, vždyť příchod Páně je blízko. Nestěžujte si jeden na druhého, bratří, abyste nebyli odsouzeni. Hle, soudce stojí přede dveřmi!“ (Jk 5,7–9).

Prosíme tedy za trpělivost a bratrskou náklonnost, aby nás Pán nezastrahl v hněvu nebo v netrpělivosti, prosíme za vytrvalost ve víře, aby se prokázala k naší chvále a cti i slávě při příchodu Ježíše Krista (1Pt 1,7). Prosíme, abychom byli rozhojnění v našem společenství a ve zbožnosti, abychom dychtivě očekávali příchod Božího dne (2Pt 3,10–11). Prosíme, aby nás očekávání Pánova příchodu vedlo k usilovnější práci na Pánově vinici, k pilnějšímu a věrnějšímu kázání, posilovalo nás v dobrém boji, a kdykoliv nás obklopuje utrpení nebo těžkosti, aby nám stavělo před oči vavřín spravedlnosti, který Pán dá všem, kteří s láskou vyhlízejí jeho příchod (2Tm 4,7–8). Prosíme za svatý život, za střídmost a bdělost, za mírnost, protože Pán je blízko (Fp 4,5). Za to, aby nás tato naděje očišťovala (1J 3,3), tady posilovala nás v boji proti hříchu a žádostem. A právě tak jako za tyto věci prosíme pro sebe, tak za ně prosíme i pro celou církev Boží. Prosíme, aby se nikdo neopozdíl, nikdo nezmeškal, nikdo svévolně nepohrdl touto milostí.

Prosíme, abychom jeden druhého uměli povzbuzovat v lásce a k dobrým skutkům, abychom neopouštěli společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku a to tím více, čím více vidíme, že se blíží den Kristův. Neboť „jestliže svévolně hřešíme i po tom, když jsme už poznali pravdu, nemůžeme počítat s žádnou obětí za hříchy, ale jen s hrozným soudem a ‚žárem ohně, který stráví Boží odpůrce‘ (Žd 10,24–27). „Nyní tedy, děti, zůstávejte v něm, abychom se nemuseli bát, až se ukáže, a nebyli jím zahanbeni při jeho příchodu“ (1J 2,28). Prosíme tedy, aby Pán dal bohatě růst naší vzájemné lásce ke všem a aby posílil naše srdce, abychom byli bezúhonní a svatí před Bohem, naším Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými (1Te 3,12–13).



PŮJDEME S VÁMI (ZA 8,23)

Jan Karafiát

Toto praví Hospodin zástupů: V oněch dnech se chopí deset mužů z pronárodů všech jazyků pevně cípu [podolka – KRAL] roucha jednoho Judejce a řeknou: „Půjdeme s vámi. Slyšeli jsme, že s vámi je Bůh.“ (Za 8,23)

Tak, milí přátelé v Pánu, Kraličtí přeložili hebrejské kanaf, podolek. Ale v 1. Samuelově 15,27 neřekli podolek, ale křídlo, takže můžete říci: chopí se cípu, křídla jednoho Žida. A znamená to, že se ho chopí kdekoliv.

Z které doby je náš text? Roku 536 před Kristem Kýros, král perský, dává povolení Židům: Kdo se chce vrátit, ať se vrátí! A oni se vraceli. Všichni ne, ale někteří jdou a vidíte ty malé začátky právě tak, jako to u nás bylo za doby tolerance a jako je to s naší církví doposud. Všechno je takové chatrné, ale Pán Bůh jim dává dva proroky: Zacharjáše a Agea, a ti kážou: Chatrné to je, ale nemá to tak zůstat. Otevřete si knihu proroka Agea 2,10: „Sláva tohoto nového domu bude větší nežli prvního, praví Hospodin zástupů. A na tomto místě budu udílet pokoj, je výrok Hospodina zástupů.“ Tady se zjeví sláva Boží! Ale teď to spojte s tím, co jsme slyšeli posledně: „Nezarmucujte Ducha svatého, z kterého to všechno musí pocházet!“ Jinak z toho nebude nic.

A nyní to první:

I. Hledání průvodce

Podívejte se na ně: Ať se ti lidé vzali, kde se vzali, již nemohou chodit se světskými lidmi. Ohlížejí se po někom, s nímž je Pán Bůh, aby s ním šli.

„Půjdeme s vámi. Slyšeli jsme, že s vámi je Bůh.“ A já arci myslím při tom všem na sebe a na vás. To je vzácné, to je zvláštní milost Boží, když je to člověku dáno, že už nemůže chodit se světskými lidmi

a když se ohlíží, kde je někdo, kdo se bojí Boha, aby mu podal ruku. To jistě nemáte sami ze sebe.

To vám tělo nikdy nedá. Rodiče vám řeknou: Co byste se uchýlovali, když nemáte příčiny žádné! Vždyť jste jako my! – V tom je rozum, to je poctivé, když světský člověk jde za světem.

Ale tady vidíte ten div, který se děje stále, že se Duch svatý do toho vloží a dotkne se kteréhokoli z vás. Stal se div. Jaký div? Už nemůžete se světem. „Ach, jaký já jsem! K čemu jsem se nesl! Vždyť já vidím vzácné ovoce Ducha svatého! Kdybych se tak toho mohl dobrat!“ Arciže! Tak se vede každému, koho se dotkl Duch svatý. Bídny já člověk! Co to znamená? To, že se s tím člověkem stal div a šťastný ten člověk, s nímž se takový div stal!

Jestliže se vám stala tato milost, nechopíte se jen tak nějakého Žida, který nechodí se světem, ale chopíte se Pána Ježíše, který je také Žid, ale podle srdce Božího. Co má Pán Bůh na světě nejlepšího? Sám sebe! A on se vám chce dát.

Když se vám otvírají oči, to není proto, abyste zůstali tam, kde jste. To je jen přechodná doba, která znamená, že vám Pán Bůh chce dát světlo. Ten nebeský Juda praví: „Pojďte ke mně!“ Zatím jen slyšíte, ale nejdete, protože ho nepotřebujete. Zatím! Ale až uvidíte ten rozdíl mezi sebou a jimi, pak k němu půjdete a uvidíte, že krev Krista Ježíše, Syna Božího, vás očisťuje od každého hříchu. Vy jste šťastní lidé!

A teď se ukáže, co potřebujete. Musíte se chopit nějakého bohabojného člověka, se kterým byste šli. Budete se ohlížet po některých lidech, kteří mají Pána Boha rádi, a Pán Bůh vám je opatří, protože to tak zamýšlel, že nemůžete být sami. A proč bych musel mít někoho, kdo se Pána Boha bojí? Protože ten duchovní život neprospívá nadlouho, když jste sami; tak to zamýšlel. Vy potřebujete je, kteří se Pána Boha bojí, a oni potřebují vás.

Otevřete si, prosím, Židům 10,25: „Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův.“ Budete se vždycky shromažďovat, musíte mít společenství, protože duchovní život se samotnému nedaří. Nemůžete chodit se světem, ale musíte mít obecenství. Tak se tedy Bůh postará o to, aby tu to obecenství bylo.

II. Nebezpečí spoléhání na člověka

Ale teď: Pohleďte, co se jim stalo? Chopili se těch lidí, a co se jim ukazuje? Že Pán Bůh s nimi není! Ach, to je zklamání! Abychom to nebyli my! Oni se nás začali chytat a pak se jim ukázalo, že nejsme Boží lid. Etiopský dvořan jede do Jeruzaléma. Proč? Něco velikého si slibuje. Tam prý jsou lidé, kteří tomu rozumí! A co tam našel? Nu, vy víte, co tam našel. Nic duchovního. Anebo ti mudrci od východu. Spěchají do hlavního města a domnívají se, že se tam něco dozví o mesiáši. A zatím, jaké zklamání!

Ale povězte mi, proč vy si myslíte, že Pán Bůh je s nimi a z čeho vyvozujete, že Pán Bůh s nimi není? Vždyť mají Slovo Boží, a vždyť mají zařízené služby Boží na literu podle Slova Božího a jsou převelice horliví! A mají za otce Abrahama a takového Davida a Izajáše a mnoho vytrpěli!

A jak se to má s naší církví? Slovo Boží máme a nad to nám dal Pán Bůh něco, čeho si nedovedeme ani dobře cenit. Co to je? To jsou čtyři pražské artikule. To je div! Cože ony žádají? Předně, že v celém národě se smí Slovo Boží kázat v českém jazyku; dále, že svátosti se musejí vysluhovat tak, jak si to přeje Bůh; církevní majetek se nesmí zneužívat a hřích se bude veřejně kárat. A vezměte si náš katechismus, otázku 82: *Kde se svátosti vysluhují nehodně, tam se proti celé církvi vzbuzuje hněv.* To je vzácné a naši otcové tomu věřili, Pána Ježíše milovali a mnoho pro pravdu trpěli!

Ale co tu vidíte v Jeruzalémě? Všechno, všechno jen na oko! Ten zklamaný dvořan odjíždí. Málo tam popadl. „Jste hroby obílené!“ Ach, takové to je: všechno jen na oko!

V naší církvi je učení správné. Každý farář je zavázán reversem, že bude zastávat reformované učení. Ale jak se věci mají? Kolik je sborů, kde se svátosti nevysluhují každému, kdo se přihlásí? Myslíte si, že se Pánu Bohu ty naše neděle líbí, když jsme celý týden ve světě?

Když zarmucujeme Ducha svatého, ulétne jako holubice. A když uletí, co je vnějším nařízením, to stojí, lidské jednání tu je, ale Duch svatý tu není. Jak se mu líbí všechny ty mé služby, když tu není Duch

svatý? Podívejte se, prosím, do Přísloví 28,9: „Odvrací-li se někdo od slyšení Zákona, i jeho modlitba je ohavností.“ Všecky vaše krásné oběti jsou ohavností, protože se připodobňujete světu. A v 1. Timoteovi 5,6 se mluví o vdově, která myslí jen na zábavu, že je mrtvá, i když žije. Tak se to má i s církví. Může být mrtvá, i když žije.

III. Nevěřit tělu, ale Duchu

Ale vykládám to kvůli tomu, abychom měli k tělu neskonalou nedůvěru, ale k Duchu svatému neskonalou důvěru. On si přeje mít lidi, kteří ho našli. Jestli to nebudeme my, pak to budou jiní. Duch svatý bude konat své dílo. Pán Bůh nemá svět na to, aby tu byla jen mrákota, ale mrákotu má na to, aby se tu ukázalo jeho světlo. To je jeho věčná rada. On by to mohl také zařídit jinak, ale nezařídil.

V otázce 103. našeho katechismu čteme, že *Pán Bůh žádá, aby byla zachována služba Slova*. Pán Bůh si to přeje. Já vidím, že církve budoucnosti bude jiná, než jaká je dnes. Církve budoucnosti nebude mít fary. To padne. Nebude mít slavné chrámy! Ale služba Slova nikdy nepadne. Ta bude ve stále větší vážnosti. Vy se budete upřímně shromažďovat kolem Slova Božího a vzdělávat jedni druhé. A proto se máme zkoumat, abychom byli, čím světu máme být! A dejte pozor, aby to nebylo vaše světlo, ale aby to bylo světlo Boží. Všechna tělesnost zarmucuje Ducha svatého.

Abychom se měli v kázni a varovali druhé! V české reformované církvi je mnoho upřímných vlastenců, kteří by to rádi viděli, aby se jich chopili ti druzí, ale co by z toho měli? Aby se zklamali jako ten dvořan nebo ti mudrci?

Předně: Záviset na Kristu. Neboť jenom tak můžeme být druhým něco, když visíme na Pánu Ježíši. A Pán Ježíš sám vykoná všechno, co si přeje! „Půjdem s vámi! Slyšeli jsme, že s vámi je Bůh.“ Amen.

Kázáno 16. ledna 1910.



UČIT SE VYNIKAT

Jaroslav Kernal

Zákoníka Zénu a Apolla pečlivě vyprav na cestu, aby jim nic nechybělo. Ať se učí i naši lidé vynikat v dobrých skutcích, kde je jich naléhavě potřeba, aby nebyli neužiteční. (Tt 3,13–14)

Pavel přikázal Titovi, aby vypravil dva cestující učitele na cestu. Ale nebyl to příkaz jenom pro Tita, ve skutečnosti, jak to vidíme ve v. 14, to byl příkaz pro církve na Krétě. Což mimo jiné znovu ukazuje (viděli jsme to již na začátku listu), že dopis nebyl určený jenom Titovi, ale v jistém slova smyslu to byl jakýsi „pověřovací“ dopis, který byl svým obsahem určený křesťanům na Krétě. Titus jim měl pomoci „dát do pořádku, co ještě zbývá“, což se zjevně netýkalo jenom ustanovení starších, ale také mnoha teologických i praktických věcí v jejich životě. Jednou z nich byla horlivost v dobrých skutcích.

„Ať se učí vynikat v dobrých skutcích.“ To je refrén celého tohoto krátkého listu. Na konci první kapitoly jim Pavel vysvětluje, že nevěřící lidé nejsou schopni žádného dobrého skutku (Tt 1,16). Na konci druhé kapitoly jim ukazuje, že s věřícími lidmi je to jinak, protože Pán Ježíš „se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj lid, *horlivý v dobrých skutcích*“. Křesťané jsou lidé, kteří jsou horliví v dobrých skutcích. Nedělají tyto skutky proto, aby si zasloužili spasení, ale proto, že je Ježíš Kristus zachránil, dal jim nové srdce, svým Slovem obnovuje jejich mysl a připravil pro ně dobré skutky, aby v nich chodili (Ef 2,10 ČSP). A na samotném konci listu Pavel říká, že Titus má dávat lidem příležitosti, aby se učili nejenom dobrým skutkům, ale aby v nich přímo vynikali. To úzce souvisí s onou horlivostí, o níž píše ve druhé kapitole. Kdo je horlivý v dobrých skutcích, ten v nich bude vynikat.

Je důležité porozumět tomu, že to není něco samozřejmého, co se v křesťanském životě jen tak objeví. Mnozí křesťané na Krétě byli křesťany pravděpodobně poměrně dlouhou, někteří možná od seslání

Ducha svatého v den letnic, protože mezi shromážděnými Židy, kteří slyšeli o velikých věcech Božích a z nichž se tři tisíce ten den obrátili, byli také lidé z Kréty (Sk 2,11). Přesto nebyli horliví v dobrých skutcích – když si přečteme ten krátký list a podíváme se na všechno, co Pavel kárá, vypadá to, že křesťané na Krétě byli horliví v kdečem jiném, jen ne v dobrých skutcích. A museli se učit vynikat v nich.

Jak se to ale mají křesťané učit? Jak máme rozpoznat, které dobré skutky nám Bůh připravil? Jednoduchou náповědu najdeme v našem textu. Dobré skutky, které nám Bůh připravil, jsou mimo jiné takové, které jsou „naléhavě potřebné“. To je podstata Pánova podobenství o milosrdném Samařanovi (Lk 10,29–37), podle toho bude rozlišovat mezi ovce a kozy (Mt 25,31–45), to je důraz řady varování v Jakubově listu, to je víra, která koná skrze lásku (Ga 5,6), která není ani mrtvá ani neužitečná. Pavel napsal křesťanům v Galácii:

V konání dobra neumdlévejme; neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas. (Ga 6,9)

Den sklizně přijde. Každý člověk bude jednoho dne sklízet. Den velké sklizně se blíží a každý z nás si musí klást otázku, co bude sklízet. Víme, co bychom chtěli sklízet. Jak toho ale dosáhneme? „V konání dobra neumdlévejme.“ Řecké slovo, které zde popisuje to dobré, má velmi široký význam a použití a jde o popis morálních kvalit. To slovo se dá přeložit také slovem krásné, znamenité, užitečné, vhodné. Můžeme tedy dobře rozumět této výzvě v tom smyslu, že nemáme umdlévat v užitečném jednání. V takovém jednání, které je výtečné, ve skutcích, které nám Bůh připravil, v tom, co slouží druhým a co je tedy užitečné Božímu lidu a Božímu království. Nemáme umdlévat v tom, co přinese slávu Bohu, co vyvýší Pána Ježíše Krista, co povede ke spasení druhých lidí. Vždyť naším Pánem je Ježíš Kristus, a naši silou je Duch svatý, který v nás přebývá, motivuje nás, povzbuzuje i uschopňuje.

Kristus se posvětil za svůj lid, který je horlivý v dobrých skutcích. Křesťané nemohou být pasivní, protože víra je aktivní, činná. Víra nikdy není pasivní, skrytá, neviditelná, niterná. Víra není soukromou záležitostí, která by se nikdy nedostala na světlo světa. Víra se vždycky bude projevovat láskou a láska je usilovná, láska pracuje. Proto se

mluví o Božím lidu, který je horlivý v dobrých skutcích. A církvi v Tesalonice Pavel dosvědčuje jejich skutky lásky (1Te 1,3 – činná víra, usilovná láska, vytrvalá naděje). Titus měl na Krétě učit křesťany vynikat v dobrých skutcích, aby nebyli neužiteční (Tt 3,14). Proč? Protože neužitečný křesťan je protimluv! Neužitečný křesťan balancuje na ostří nože, pohybuje se na velmi tenkém ledě. Neužitečný křesťan je jako ten muž, který zakopal svěřenou hřivnu, místo aby ji rozmnožil a přinesl svému pánu i s úroky (Mt 25,14–30). Ten muž slyšel strašlivá slova z úst svého Pána:

A toho neužitečného služebníka uvrhněte ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů. (Mt 25,30)

Proto se křesťané musí učit vynikat v dobrých skutcích. Jednoznačně se tak může prokázat, zda byli vykoupeni, zda jsou proměňováni Boží milostí, zda v nich přebývá Duch svatý, který v nich působí chtění i činění (Fp 2,13).

Naší povinností je činit, co je správné. Božím dílem je všechno ostatní. Bůh dovádí pole ke sklizni. Bůh dává úrodu. Bůh určuje pravý čas. Na nás je, abychom rozsávali, abychom v tom byli horliví a neumdlávali. A Boží slovo nás ujišťuje, že budeme sklízet v ustanovený čas. To neznamená, že budeme nutně sklízet až na věčnosti, i když teprve na věčnosti se ukáže celý rozsah této sklizně. Bůh dává takovou milost, že často můžeme vidět ovoce své služby už nyní.

Pán Ježíš nás v kázání na hoře povzbuzuje svými slovy:

Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. (Mt 5,16)



CHYTIT PŘÍLEŽITOST ZA PAČESY

Charles Spurgeon

Někteří lidé nikdy nevstanou včas, aby stihli vlak, ale dorážejí na nádraží ve chvíli, kdy vlak odjíždí. Potom ospale říkají: „Co se to děje? Vlak už odjel? To se mi musely v noci zastavit hodinky.“ Vždycky přijíždějí do města den po skončení trhů a otevírají své stánky hodinu poté, co všichni zavřeli. Suší seno, když slunce přestane svítit, a začínají sklízet obilí, když skončí pěkné počasí.

Po výstřelu ze zbraně volají: „Zamířit!“ Zamykají dveře stáje, když jim někdo koně už ukradl. Jsou jako kravský ocas, vždycky vzadu. Chytají čas za paty, a ne za čelo, pokud ho vůbec někdy chytí. Nemají větší cenu než starý kalendář – jejich čas vypršel, nehodí k ničemu. Naneštěstí je ale nemůžete vyhodit jako ten starý kalendář. Jsou jako ona stará dáma, která by si chtěla vybrat celý svůj důchod předem. Nechtějí umřít, ačkoliv už k ničemu nejsou. Říká se, že „Neřeš-to“ a „Žij-dlouho“ jsou blízcí příbuzní – o to víc způsobují škody. Kdyby byli nesmrtelní, dokud by nedokončili svou práci, určitě by nezemřeli ve spěchu, protože ještě ani nezačali pracovat.

Nedochvilní lidé obvykle omlouvají svou lenost slovy: „Jsem jen trochu pozadu.“ Ale malé zpoždění je příliš pozdě a zmeškání je stejně dobré jako míle. Můj soused Nedbal začal zakrývat studnu poté, co se mu v ní utopilo dítě, a dole na Staré farmě si připravil spoustu kbelíků s vodou potom, co mu dům lehl popelem; až nebude moct udržet pero, bude se snažit sepsat závěť, až mu přestane sloužit paměť, bude chtít litovat svých hříchů.

Tito pomalochodci si myslí, že zítra je lepší než dnes, a řídí se starým příslovím, které převrátili naruby: „Nikdy dnes nedělej to, co můžeš odložit na zítra.“ Věčně čekají, až připluje jejich loď, a pořád sní o tom, že se to brzy zlepší, zatímco jim v brázdách roste plevel a krávy procházejí dírami v živém plotě. Kdyby ptáci počkali, až jim na ocas nasypou drobky, jakou snídani by pak odnesli domů svým rodinám! Ale dokud se věci hýbou tak rychle, jak se hýbou, budou si

muset mladí doma plnit ústa prázdnými lžícemi. „Nevadí“, říkají, „blýská se na lepší časy, ještě chvíli počkejte.“

Všichni jejich holubi jsou na střeše, a podle jejich slov jsou opravdu vykrmení. A to by také měli být, protože zatím žádného z nich ještě neměli v ruce, zatímco jejich žena i děti jsou polomrtví hlady. „Něco se určitě najde,“ říkají. Proč se ti povaleči nejdou podívat a ne najdou si to sami? Čas a příliv na nikoho nečekají, a přesto se tihle chlápci flákají, jako by měli času na rozdávání, života nazbyt a příležitostí plný pytel. Svůj omyl poznají, až je nedostatek vyžene, a to u některých v naší vesnici nebude trvat dlouho, protože už se vydali na dlouhou cestu do Nouzova. Kdo nechce orat, nemůže čekat, že bude jíst; kdo promarní jaro, bude mít hubený podzim. Nechtěli kout železo, když bylo žhavé, a brzy zjistí, že studené železo je velmi tvrdé.

„Kdo nechce, když může, nebude mít, až se mu bude chtít.“

Čas není uvázaný ke kůlu jako kůň ke žlabu. Plyne jako vítr, a kdo chce s jeho pomocí mlít obilí, musí nastavit lopatky větrného mlýnu. Kdo se chce najíst očima, ukouká se k smrti. Bez bolesti se nedá získat nic než chudoba a špína. Říkávalo se, že Jack se dostal nahoru kvůli své hlouposti, protože vyměnil krávu za fazoli. Myslím, že dnes by se Jackovi dařilo jinak, ale ani za starých časů ani v jiných dobách by si Jack nenechal hloupě uniknout nabízenou příležitost, protože zajáci nikdy nevbíhají do tlamy spícím psům. Kdo má dost času na to, aby vyhlížel lepší časy, pro toho nastane doba, kdy bude muset činit pokání za tento promarněný čas. Nestačí ležet a volat: „Bůh nám pomáhej!“

Bůh pomáhá těm, kdo si pomáhají sami. Když vidím člověka, který prohlašuje, že doba je zlá a že má pořád smůlu, většinou si řeknu: „Ta stará husa nechtěla sedět na vejcích, takže se všechna zkazila, a teď Prozřetelnost může za to, že se z nich nic nevylíhlo.“ Nikdy jsem nevěřil na štěstí, snad kromě toho, že věřím, že štěstí člověka přenese přes příkop, když umí dobře skákat, a že mu dá do hrnce trochu slaniny, když se stará o svou zahrádku a chová prase. Štěstí obecně přichází k těm, kdo se o něj starají, a já se domnívám, že alespoň jednou za život zaklepe na dveře každého člověka, ale pokud je ten dotyčný neotevře, jde pryč. Ti, kteří propásli poslední kočár a nechali

si utéct každou příležitost, začnou nadávat na Prozřetelnost, že všechno staví proti nim: „Kdybych dělal klobouky,“ říká jeden, „lidé by se rodili bez hlavy.“ „Kdybych šel k moři pro vodu,“ nařiká druhý, „zjistil bych, že je vyschlé.“ Každý vítr je pro pomatenou loď nepříznivý. Moudrý ani bohatý nemohou pomoci tomu, kdo si dlouhodobě odmítá pomoci sám.

Honza Oráč posílá svým přátelům uctivé pozdravy a teď, když je po žnících a chmel je sklizený, hodlá jim, jak slíbil, věnovat trochu poezie, aby ukázal, že nesedí za pecí. Honza požádal pastora, aby mu půjčil některého z básníků, a ten mu dal dílo George Herberta – bezpochyby velmi dobré, ale místy poněkud neprostopupné jako prastarý les. Přesto se v těch starých podivných verších najde leccos a člověk tu a tam narazí na trsy těch nejsladších oříšků, i když některé z nich je dost těžké rozlousknout. Následující báseň je blízká tématu, o němž je teď řeč, a má dostatečně jasný smysl, ačkoliv, s prominutím, Honza v ní nevidí žádný rým. Protože je však od velkého Herberta, musí být dobrá a dost dobře ozdobí Honzovo povídání jako květina zapíchnutá v knoflíkové dírce jeho nedělního kabátu.

*At' se tvá mysl stále sklání,
at' neustále spřádá plány,
kde, kdy a jak své dílo vykonat.
Lenošení plodí jen červy,
leč odhodlaný poutník,
i když se občas zastaví,
jde stále dál.*

*Činorodí a bouřliví duchové žijí.
Napište ostatním: „Zde leží jeden takový.“*



MILOST SE NADMÍRU ROZHOJNILA

Jaroslav Kernal

Děkuji našemu Pánu, který mi dal sílu, Kristu Ježíši, že mě uznal za spolehlivého a určil ke své službě, ačkoli jsem byl předtím rouhač, pronásledovatel a násilník. A přece jsem došel slitování, protože jsem ve své nevěře nevěděl, co dělám. A milost našeho Pána se nadmíru rozhojnila, a s ní víra i láska v Kristu Ježíši. (1Tm 1,12–14)

Pavel v úvodní části tohoto listu vynechává obvyklé díkůvzdání a chválu a místo toho jde rovnou k věci. To ukazuje na závažnost problému, který měl Timoteus v Efezu vyřešit, aby „nikomu nedovolil učit odchýlným naukám a zabývat se bájemi a nekonečnými rodokmeny, které vedou spíše k jalovému hloubání, než k účasti víry na Božím záměru“ (1Tm 1,3–4). Tyto odchýlné nauky byly spojené se zákonem. Byli tam lidé, kteří chtěli být pokládáni za učitele zákona, ale nerozuměli tomu, proč a komu byl dán zákon. Společně s bájemi a rodokmeny učili Mojžíšův zákon a chtěli ho vložit na křesťany. O mnoho let dříve se k témuž vyjádřil Petr, když do Antiochie přišli lidé, kteří také učili, že pro spasení je třeba zachovávat zákon: „Proč tedy nyní pokoušíte Boha a chcete vložit na učedníky břemeno, které nemohli unést ani naši otcové ani my!“ (Sk 15,10). Teď Pavel připomíná Timoteovi, komu je určen zákon a vede ho k tomu jedinému, co může vyřešit problém zákona i problém hříchu – k evangelium. Evangelium je odpovědí na hřích, je mocí ke spasení pro každého, kdo věří (Ř 1,16). Vyřešení problému, který přinesli falešní učitelé, učitelé zákona, vidí Pavel ve zdravém učení evangelia. V tomto textu ukazují nádheru, velikost, moc a slávu evangelia.

Pavel začíná slova svého svědectví chválou a údivem. Žasne nad tím, co s ním Kristus udělal. Jeho úžas směřuje k velikosti Boží milosti (v. 14). Podivuje se nad tím, že ho Pán uznal za spolehlivého a svěřil mu své evangelium. To ukazuje na velikost Boží moci. Když Bůh zastavil Pavla na cestě do Damašku, byl Pavel jedním z nejhorších pronásledovatelů

církve. Křesťané v té době neměli většího protivníka. Ale Bůh změnil jeho srdce a dal mu nové. Ze své milosti mu dal nově se narodit z Ducha svatého (Sk 9,1–15). Bůh Pavla zastavil velmi dramatickým a neopakovatelným způsobem. Z nesmiřitelného nepřítel církve učinil apoštola evangelia. Ale to nakonec není to největší, nad čím by Pavel žasnul. Žasne nad tím, že mu Kristus dal sílu a uznal ho za spolehlivého a určil ke své službě.

V jistém slova smyslu byl Pavel velmi dobře připravený, protože jako zákoník znal dokonale Starý zákon, měl Boží slovo v krvi. Proto mohl okamžitě po svém obrácení jít do synagogy a zvěstovat Krista. „Působil čím dál tím mocněji a svými důkazy, že Ježíš je Mesiáš, přiváděl do úzkých damašské židy“ (Sk 9,22). Nakonec chtěli Pavla zabít a on musel utéct. Protože hlídali brány Damašku, spustili ho učedníci v koši z hradeb. Kristus Pavlovi zjevil evangelium a dal mu sílu k tomu, aby ho kázal – a v tomto smyslu byl Pavel dokonalým a dobře připraveným nástrojem. Ale na druhé straně byl připravený jen velmi málo – musel pracovat na svém charakteru. A tohle je to místo, kde Pavel žasne nejvíce. Bůh mu svěřil evangelium, ačkoliv byl předtím rouhač, pronásledovatel a násilník. Sám Pavel by nikoho takového nikdy nedoporučil ke službě evangeliu. Ale Pán to s Pavlem udělal. Udělal to Bůh sám a udělal to ve své svrchovanosti a ze své moci.

Pavel velmi dobře rozuměl tomu, jak vzácné je evangelium, proto žasnul nad tím, že ho Pán určil za spolehlivého a dal mu sílu ho kázat. Dobře chápal, co to znamenalo, že mu bylo evangelium svěřeno – dokonce o tom mluví v kontrastu s těmi, kteří nekázali evangelium, ale zákon, ačkoliv vůbec nerozuměli tomu, co dělají a nechápali ani svá vlastní slova. Proto mluví o evangeliu slávy pozhnaného Boha, *kteřé mu bylo svěřeno* (v. 11). Bylo mu svěřeno, přestože byl rouhač, pronásledovatel a násilník. A hlavní příčinou byla milost našeho Pána, která se „nadmíru rozhojnila, a s ní víra i láska v Kristu Ježíši“ (1Tm 1,14). Milost je tím důvodem. Boží milost se rozhojnila. Proto Pavel může napsat, že došel slitování, protože ve své nevěře nevěděl, co dělá. Tady se musíme ještě na chvíli zastavit, protože závěr třináctého verše by snadno mohl někoho svést ke špatné interpretaci a aplikaci. Pavel nedostal milost kvůli tomu, že ve své nevěře nevěděl, co dělá.

Boží milost a slitování není reakcí na hřích člověka. Žádný člověk není bez viny. Žádný člověk si nezaslouží slitování ani milost. Bůh nikomu nic nedluží. Pavel se ve své nevěře rouhal, pronásledoval církve a choval se násilně vůči křesťanům. Jeho duchovní zrak byl zaslepený. Ačkoliv znal zákon, nerozuměl tomu, co je to hřích, že hřích je v tom, že nevěří v Krista (J 16,9). Bůh se nad Pavlem neslitoval kvůli tomu, že Pavel nevěděl, co dělá, ale ze své milosti, ze svého ničím nezapříčiněného svrchovaného rozhodnutí. Všichni lidé vědí o Boží spravedlnosti (Ř 1,21), přesto nic nedělají se svým hříchem, a aby mohli pokračovat ve svém hříchu, chlácholí se slovy, že Bůh je přece hodný a oni to s ním nějak skouli... Pavel nevěděl, co dělá, protože byl zaslepený hříchem. Žil v nevěře, jednal v nevěře, ačkoliv se domníval, že hájí své náboženství a prosazuje spravedlnost a pravdu. Ale jeho nevěra nebyla důvodem, proč se nad ním Bůh slitoval. Tím důvodem byla Boží milost, která se nadmíru rozhojnila. Pavel byl bídným ubohým hříšníkem, který žil ve své nevěře, žil v zatvrzelosti srdce, žil daleko od Boha a jeho slávy.

Kdyby milost nebyla milostí – tedy nezaslouženou a svrchovanou, Pavel by nikdy slitování nedošel. Ale Boží milost se nadmíru rozhojnila. Spurgeon říká, že Pavel musel psát tato slova s mnohými slzami. Jaký zázrak milosti se tady odehrává! Bůh zachránil Pavla, Pavel došel slitování – nikoliv kvůli své nevěře, ale z Boží milosti. Milostí jste spaseni skrze víru (Ef 2,8). Bůh je bohatý v milosrdenství (Ef 2,5). Pavel používá slovo složené ze slovesa *růst* (rozmnožovat se, rozhojňovat se) a předpony *hyper*. V Ř 5,20 a v 1Tm 1,14 je stejné sloveso, ale v zde je ještě s předponou *hyper*. B21 mluví o tom, že Pavel byl zahrnut nesmírnou milostí, ale mně se moc líbí ekumenický překlad, kde to překladatelé vyjádřili tím, že se milost *nadmíru* rozhojnila. Nadmíru – to je *hyper*, to je víc, než bychom si dovedli představit, víc než bychom čekali... Už samotné sloveso rozhojnit, rozmnožit, růst vyjadřuje překypující aktivitu, něco, čeho je pořád víc a víc a ve spojení s *hyper* – to je skutečně nadmíru. To je naprosto výstižný a přesný popis charakteru a podstaty Boží milosti. Boží milost je přehojná, překypující, přetékající. Boží milost pramení z Boží lásky a stejně jako Boží láska vytéká ven, přetéká, přelévá se na hříšníky, takže se mohou doslova koupat v Boží milosti. Vzpomeňte si na Ezechielův popis chrámu (Ez 40-48).

Z pod prahu domu vytékal pramen, který se měnil v řeku, ve které nebylo možné stát – muselo se v ní plavat. To je obraz Boží milosti, kterou Bůh zahrnuje svůj lid – hříšníky před stvořením světa vyvolené ke spasení. Milost, která přichází spolu s vírou a láskou v Kristu, je darovaná jenom Božím lidu, nikomu dalšímu. Celý svět sice existuje na základě milosti, která se stala v Kristu, ale milost, která přináší spasení, je zvláštní Boží milost, která je určená jenom vyvoleným.

Této zvláštní, spasitelné Boží milosti nikdy není málo a nikdy nepřichází sama. Společně s ní se rozhojnila také víra a láska v Kristu Ježíši. To nám ukazuje na zdroj milosti, zdroj víry a zdroj lásky. Boží milost, která přináší víru a lásku nenajdeme nikde jinde než v Kristu. „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. ... Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí. Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista“ (J 1,14.16–17). Ti všichni, kteří byli obdarováni milostí za milostí, jsou ti, o nichž je ve 13. verši řečeno, že se narodili z Boha. Sláva, milost, pravda, víra i láska – to všechno a ještě mnohem víc nacházíme v Kristu. V něm nás Bůh obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů (Ef 1,3).

Milý čtenáři, jestli máš pocit, že se ti nedostává víry, musíš jít ke Kristu. On je původce i dokonavatel naší víry, v něm jsme obdařeni milostí a spolu s ní i vírou. Možná tvoje láska chladne, potom musíš spěchat ke Kristu – jenom on je tím, kdo dokáže zapálit vychladlé srdce, kdo neuhasí doutnající knot, ale rozehřeje ho tak, že ospravedlnění z víry budou zářit jako slunce (Da 12,3). V Kristu nám Bůh daroval všechno, proto nemusíme, a nemáme hledat nikde jinde než u něj. Je to jednoduché – pojdte ke Kristu. On sám nás zve: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším“ (Mt 11,28–29). To je evangelium – to je místo, kam spěchá i Pavel v našem textu.



SLUŽEBNÍCI A SVĚDOMÍ

William Fenner (1600–1640)

Posílám ho k vám právě proto, abyste se dověděli, jak se nám vede, a aby povzbudil vaše srdce. (Ko 4,8)

Prohlášení: Služebníci se mají starat o duchovní stav Božího lidu. Zdůvodnění: Je morálně nutné, aby každý nyní zvážil, v jakém stavu se nachází ve vztahu Bohu. To je velká otázka, a odpověď na ni bychom my, služebníci, měli od lidí, kteří nám byli svěřeni, vyžadovat, abychom znali jeho stav.

Za prvé proto, že jsme pastýři a jsme povinni dávat dobrý pozor na to, jak vypadá naše stádo. Nebudeme-li se snažit poznat váš stav, nikdy se nemůžeme dobře postarat o vaše duše. Zamysleme se nad tímto místem z knihy Přísloví: „Dobře si všímej, jak vypadá tvůj brav, starej se pečlivě o svá stáda“ (Př 27,23). Tam moudrý muž nejprve požaduje, abychom si dobře všímali svého stáda, a pak nás konkrétně vede k tomu, abychom se o něj pečlivě starali.

Za druhé proto, že jsme Božími dělníky. Musíme vědět, v jakém stavu je naše dílo, jinak bychom mohli dřít a usilovat, a přesto by se všechno ukázalo jako marné! Můžeme kázat, napomínat a vyzývat Boží lid, aby naslouchal, věřil a byl poslušný, a přece to všechno může být marné, pokud se nezeptáme, v jakém stavu se nachází. To je důvod, proč to Pavel nemohl vydržet a poslal do Tesaloniky Timotea (1Te 3,5), aby se zeptal, jak na tom jsou, jak je to s jejich vírou, zda se jí drží, nebo ne, aby je snad pokušitel nesvedl a jeho práce nepřišla vniveč. Tak by to totiž bylo se vším jeho kázáním a vyučováním, kdyby nebyli v dobrém stavu. Proto poslal Timotea, aby se to dověděl.

Za třetí, máme se starat a pečovat o vaše duše. Jak tedy můžeme být klidní, když nevíme, v jakém stavu jsou vaše duše? Dobrý otec nemůže být klidný, když neví, jak je to s jeho dětmi. Co kdyby byly nemocné? Co kdyby se jim nedařilo? Ach, dobrého otce by potěšilo, kdyby věděl, že jeho děti jsou na tom dobře. Ale kdyby to s nimi bylo jinak, i když by

ho to velmi zarmoutilo, přece jen by to raději věděl, než aby to nevěděl. Neboť když to ví, může se lépe rozhodnout, co má dělat. Tak tomu bylo i u apoštola; jeho srdce toužilo po Filipských. „Ó, tito nebozí lidé,“ přemýšlel, „v jakém stavu se asi nacházejí? Co když kolísají? Co když se hroutí? Co když je ďábel svedl ke hříchu a k odpadnutí od víry? Co když mají potíže se svědomím?“ Nikdy by nemohl být klidný, dokud by se nedověděl, jak na tom jsou. „Mám naději v Pánu Ježíši,“ napsal, „že vám brzo pošlu Timotea, abych i já byl dobré mysli, když se dovím, co je s vámi“ (Fp 2,19). Velmi mu záleželo na tom, jak se daří jejich duším, a proto by jeho srdce potěšilo, kdyby věděl, jak na tom jsou.

Za čtvrté, jsme učitelé, a proto musíme vědět, jak na tom naši lidé jsou. Jinak nebudeme vědět, jaké učení jim máme poskytnout, jakými otázkami se mezi nimi máme zabývat. Protože Pavel měl o křesťanech v Kološích jen obecné informace ohledně jejich situace, předává jim ve svém listě hojnost obecných pokynů a napomenutí. Popisuje Kristovo tajemství, napomíná je, aby v něm vytrvali, aby přijali kázání Slova, aby se vystříhali filozofování a marných lidských tradic a lživých lidských výmyslů, aby si dali pozor na přílišnou zálibu v obřadech, které v Kristu skončily, aby upnuli své city k nebi, umrtvili skutky těla, odložili starého člověka! Vyzývá je, aby byli milující a pokorní. Ženám nařizuje, aby plnily své povinnosti vůči manželům, mužům, aby milovali své ženy, dětem, aby poslouchaly své rodiče, a rodičům, aby povzbuzovali své děti. Otrokům přikazuje, aby poslouchali své pány, a pánům, aby dobře jednali se svými otroky, a všem, aby setrvali v modlitbě, bdělosti a díkůvzdání. Nabádá je, aby se chovali moudře vůči těm, kdo jsou vně, aby dbali na zbožné a svaté jednání. Protože však znal jejich stav pouze obecně, poučuje je obecně, a proto nyní uzavírá, jako by chtěl říci: „Mluvím poněkud obecně, protože neznám vaši situaci konkrétně; proto k vám posílám Tychika, věrného a dobrého služebníka, aby zjistil, jak na tom jste, a jednal s vámi odpovídajícím způsobem. Je možné, že někteří z vás duchovně upadají; je možné, že někteří z vás ochabují v lásce; je možné, že někteří z vás potřebují být vyzkoušeni a pokáráni nebo povzbuzeni a potěšeni. Poslal jsem ho, aby zjistil, jak na tom jste, a aby podle toho jednal.“ „Jehož jsem k vám právě proto poslal, aby seznal, jak se vám vede, a povzbudil vaše srdce“ (Ko 4,8).

To má trojí využití:

1. Za prvé, pro poučení. Proto můžeme vidět, že služebník koná jen svou povinnost, když se vyptává na duchovní stav lidí a na to, jak si stojí před Bohem. Není to štourání se v cizích záležitostech. Není to vměšování se do záležitostí jiných lidí. Není to žádné strkání nosu do cizích věcí. Ne! Služebník koná jen svou povinnost, když to dělá. Jak může lékař aplikovat řádnou a správnou léčbu, pokud se nezajímá o stav lidského těla? (Jer 8,11). Služebník je lékařem lidských duší, a proto se má ptát na stav lidských duší a na to, jak si stojí před Bohem. Jsou to lidé Beliála, kteří říkají: „Cože? Copak musí služebník vědět všechno?“ a „Může se něco udát, aniž by se o tom služebník neměl dozvědět?“ To jsou velmi zlé řeči. Když je služebník zvědavý, nedělá nic jiného, než to, co mu ukládá jeho povinnost.

2. Druhé použití může být pro prozkoumání. Je-li povinností služebníka dotazovat se na stav lidských duší před Bohem, pak jsou vinni ti lidé, kteří o svém stavu nechtějí nic říci. Co je příčinou toho, že tolik lidí setrvává v pokleslém stavu, kromě toho, že se zdráhají pravdivě a plně odkrýt Božímu služebníkovi, jak na tom jsou? Vždyť mnozí se podobají těm, kteří u proroka Izajáše říkají vidoucím: „Nedívejte se“ (Iz 30,10). Nechtějí, aby Boží služebníci viděli, co dělají, ani aby viděli, jak na tom jsou. Přiznávám, že jsou někteří, kteří něco o svém stavu řeknou, ale ne všechno říkají sami od sebe. Zůstávají u hlavních věcí, jako když někteří hloupí klienti mylně informují svého obhájce a dělají ze svého případu lepší věc, než jaká ve skutečnosti je, a tak jejich kauza ztroskotá. A tak někteří zamlčují to, co by mohlo poskytnout nejvíce světla k posouzení jejich stavu. Ale tak by to být nemělo. Mohu vám říci příklad jednoho, který, když byl znepokojen svým stavem před Bohem, řekl některým duchovním, kteří byli poblíž: „Ach,“ řekl, „řeknu vám všechno, co o sobě vím. Nezatajím před vámi ani slabiku. A nejsem-li o nic lepší než pouhý ubožák, prosím vás, řekněte mi to otevřeně, že takový jsem! A jestliže jsem v Kristu, prosím, abyste mi to jasně potvrdili!“ Tento muž se vydal správným směrem, a tak díky Boží milosti dospěl v krátkém čase k ujistění o svém pozhnaném stavu a postavení.

3. Za třetí, pro napomenutí. Dejte Božím služebníkům vědět o stavu své duše, aby k vám mohli podle toho promluvit. Tímto způsobem

mohou promlouvat vhodná slova v pravý čas. Kdybyste měli jen pořezaný prst, nebyli byste rádi, kdybyste dostali správnou náplast? A kdybyste měli palčivou horečku, netoužili byste po správném léku? Oč více to platí při léčení nemoci duše?



POMOC ZVENČÍ

Charles Spurgeon

Pomocí ti budu. (Iz 41,10)

Včerejší zaslíbení nám zajistilo sílu pro to, co musíme udělat, ale toto nám zaručuje pomoc v případech, kdy už nemůžeme udělat nic. Hospodin říká: „Pomocí ti budu.“ Vnitřní sílu doplňuje pomoc zvenčí. Bůh nám může vzbudit spojence v našem boji, pokud se to v jeho očích zdá dobré; a i když nám lidskou pomoc nepošle, bude nám stát po boku on sám, a to je ještě lepší. „Náš vznešený spojenec“ je lepší než legie smrtelných pomocníků.

Jeho pomoc je včasná: Je velmi příhodná v čase soužení. Jeho pomoc je velmi moudrá: Ví, jak každému člověku poskytnout takovou pomoc, která mu sedne a je pro něj vhodná. Jeho pomoc je nanejvýš účinná, i když lidská pomoc už je marná. Jeho pomoc je víc než pomoc, neboť nese veškeré břemeno a uspokojuje veškerou potřebu. „Pán při mně stojí, nebudu se bát. Co mi může udělat člověk.“

Protože nám již dříve pomohl, důvěřujeme mu v přítomnosti i ohledně budoucnosti. Naše modlitba zní: „Hospodine, buď mi pomocníkem!“ Naše zkušenost říká, že „Duch přichází na pomoc naší slabosti.“ Naše očekávání je: „Pozvedám své oči k horám, odkud mi přijde pomoc.“ A naše píseň se brzy rozezní slovy: „Pane, uchopil jsi mě za pravici.“



JSI ZNOVUZROZENÝ?

J. C. Ryle

Jsi znovuzrozený? To je jedna z nejdůležitějších otázek v životě. Ježíš Kristus řekl: „Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží“ (J 3,3).

Nestačí odpovědět: „Patřím do církve, jsem asi křesťan.“ Tisíce křesťanů podle jména nevykazují žádný ze znaků znovuzrození, které nám dává Písmo. Mnohé z nich jsou uvedeny v prvním Janově listu.

1. Odpor k hříchu

Kdo je narozen z Boha, nedopouští se hříchu.“ (1J 3,9)

Kdo se narodil z Boha, nehřeší. (1J 5,18)

Člověk, který se znovu narodil, neboli byl obnoven, se obvykle nedopouští hříchu. Už nehřeší sklonem svého srdcem, sklonem své vůle a celou svou přirozeností. Pravděpodobně existovaly chvíle, kdy vůbec nepřemýšlel o tom, zda je jeho jednání hříšné, či nikoli, a ne vždy se cítil zarmoucený poté, co se dopustil zla. Mezi ním a hříchem nebyl žádný konflikt, byli to přátelé. Pravý křesťan však hřích nenávidí, utíká před ním, bojuje proti němu, považuje ho za svou největší pohromu, nesnáší břemeno jeho přítomnosti, truchlí, když se dostane pod jeho vliv, a touží se ho zcela zbavit. Hřích ho už netěší, ba dokonce je mu lhostejný; stal se pro něj strašlivou věcí, kterou nenávidí. Jeho přítomnost v sobě však nedokáže odstranit.

Kdyby řekl, že je bez hříchu, lhal by (1J 1,8). Může však říci, že nenávidí hřích a že velkou touhou jeho duše je hřích vůbec nepáchat. Nemůže zabránit tomu, aby se mu do mysli nedostaly špatné myšlenky nebo aby se v jeho slovech i činech neobjevovaly nedostatky, opomenutí a vady. Ví, že „všichni přece mnoho chybujeme“ (Jk 3,2). Před Bohem však může pravdivě říci, že mu tyto věci působí zármutek a smutek a že s nimi celá jeho přirozenost nesouhlasí. *Co by apoštol řekl o tobě? Jsi znovuzrozený?*

2. Víra v Krista

Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, je zrozen z Boha. (1J 5,1)

Člověk, který je znovuzrozený neboli obnovený, věří, že Ježíš Kristus je jediný Spasitel, který může jeho duši odpustit, že je Boží osobou, kterou Bůh Otec určil právě k tomuto účelu, a že kromě něho není vůbec žádný Spasitel. Sám v sobě nevidí nic jiného než nehodnost. Má však plnou důvěru v Krista a s důvěrou v něj věří, že jsou mu všechny hříchy odpuštěny. Věří, že díky tomu, že přijal Kristovo dokonané dílo a smrt na kříži, je v Božích očích považován za spravedlivého a může bez obav očekávat smrt a soud.

Může mít obavy a pochybnosti. Někdy vám může říct, že má pocit, jako by vůbec nevěřil. Zeptej se ho však, zda je ochoten věřit v cokoli jiného namísto Krista, a uvidíte, co vám odpoví. Zeptej se ho, zda chce svou naději na věčný život opřít o svou vlastní dobrotu, o své vlastní skutky, o své modlitby, o svého duchovního nebo o svou církev, a poslechni si jeho odpověď. *Co by apoštol řekl o tobě? Jsi znovuzrozený?*

3. Život ve spravedlnosti

Každý, kdo činí spravedlnost, je z něho zrozen. (1J 2,29)

Člověk, který je znovuzrozený neboli obnovený, je svatý člověk. Snaží se žít podle Boží vůle, dělat věci, které se Bohu líbí, a vyhýbat se věcem, které Bůh nenávidí. Chce neustále vzhlížet ke Kristu jako ke svému vzoru i jako ke svému Spasiteli a dokazovat, že je Kristovým přítelem, tím, že dělá vše, co mu přikáže. Ví, že není dokonalý. Je si bolestně vědom své vnitřní zkaženosti. Nachází v sobě zlé sklonky, které neustále bojují proti milosti a snaží se ho odlákat od Boha. Nesouhlasí však s nimi, i když jejich přítomnosti nemůže zabránit.

I když se někdy cítí tak špatně, že pochybuje o tom, zda je vůbec křesťanem, bude moci říci spolu s Johnem Newtonem: „Nejsem tím, čím bych měl být, nejsem tím, čím bych chtěl být, nejsem tím, čím doufám, že budu na jiném světě, ale přesto nejsem tím, čím jsem býval, a z Boží milosti jsem tím, čím jsem.“ *Co by apoštol řekl o tobě? Jsi znovuzrozený?*

4. Láska k ostatním křesťanům

My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry. (1J 3,14)

Znovuzrozený člověk má zvláštní lásku ke všem pravým Kristovým učedníkům. Stejně jako jeho Otec v nebi miluje všechny lidi velkou obecnou láskou, ale zvláštní lásku má k těm, kteří s ním sdílejí víru v Krista. Stejně jako jeho Pán a Spasitel miluje i ty nejhorší hříšníky a mohl by nad nimi plakat, ale k těm, kteří jsou věřící, chová zvláštní lásku. Nikdy se necítí tak dobře, jako když je v jejich společnosti.

Podle jeho názoru jsou všichni členy jedné rodiny. Jsou to jeho spolu-bojovníci, kteří bojují proti stejnému nepříteli. Jsou to jeho spolupoutníci, kteří putují po stejné cestě. Rozumí jim a oni rozumí jemu. Mohou se od něj v mnoha ohledech lišit - co se týče hodnosti, postavení i bohatství. Ale na tom nezáleží. Jsou to synové a dcery jeho Otce a on je nemůže nemilovat. *Co by apoštol řekl o tobě? Jsi znovuzrozený?*

5. Přemáhání světa

Kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. (1J 5,4)

Znovuzrozený člověk nepoužívá názory světa jako měřítko toho, co je správné a co ne. Nevadí mu jít proti způsobům, myšlenkám a zvykům světa. To, co si lidé myslí nebo říkají, ho už nezajímá. Přemáhá lásku ke světu. Nenachází potěšení ve věcech, které většině lidí zdánlivě přinášejí štěstí. Připadají mu pošetilé a nehodné nesmrtelné bytosti.

Miluje chválu od Boha víc než chválu od lidí. Bojí se urazit Boha víc než člověka. Není pro něj důležité, zda je obviňován, nebo chválen; jeho hlavním cílem je líbit se Bohu. *Co by apoštol řekl o tobě? Jsi znovuzrozený?*

6. Zůstávání v čistotě

Kdo se narodil z Boha ... střeží sebe samého. (1J 5,18)

Znovuzrozený člověk dává pozor na svou duši. Snaží se nejen vyhubat hříchu, ale také všemu, co by k němu mohlo vést. Dává si pozor

na společnost, ve které se pohybuje. Ví, že špatná společnost kazí srdce a že zlo je nakažlivější než dobro, stejně jako je nemoc nakažlivější než zdraví. Dává si pozor na využití svého času; jeho hlavní touhou je strávit ho prospěšně.

Chce žít jako voják v nepřátelské zemi - neustále nosit zbroj a být připraven čelit pokušení. Usilovně se snaží být bdělý, pokorný a modlící se člověk. *Co by apoštol řekl o tobě? Jsi znovuzrozený?*

Test

Toto je šest základních znaků znovuzrozeného křesťana.

Mezi různými lidmi jsou velké rozdíly v hloubce a zřetelnosti těchto znaků. U některých jsou slabé a sotva patrné. U jiných jsou výrazné, jasné a nezaměnitelné, takže je může přečíst každý. Některé z těchto znaků jsou u každého jednotlivce viditelnější než jiné. Málokdy jsou u jednoho člověka všechny stejně jasné.

Přesto zde – navzdory všem výhradám – najdeme šest výrazně vykreslených znaků narození z Boha.

Jak bychom na ně měli reagovat? Logicky můžeme dojít k jedinému závěru - těchto šest znaků mají pouze ti, kdo jsou znovuzrozeni, a ti, kdo tyto znaky nemají, nejsou znovuzrozeni. Zdá se, že k tomuto závěru nás chtěl apoštol dovést. *Máš tyto znaky? Jsi znovuzrozený?*



Ale ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha: On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého. Bohatě na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, abychom ospravedlnění jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje.

(Titovi 3,4–7)

SAMOSTATNÁ CÍRKEV

– jk –

V tomto a v následujících dvou článcích se budeme zabývat otázkou církve. To je téma, které mám na srdci velmi dlouho, v podstatě po celý svůj křesťanský život. Rád bych v tomto tématu pokračoval i v dalších číslech časopisu.

Zde se chci jenom kratičce podělit o pár myšlenek, které se týkají samostatné místní církve. Abychom mohli mluvit o samostatné, tedy nezávislé církvi (sboru) musí být splněny tři věci:

Především se taková církev musí řídit, spravovat sama. To znamená, že má mít své vlastní, místní starší, kteří vedou a spravují sbor, kteří sytí Boží lid Božím slovem a starají se o něj. Církev není řízena zvenčí, ale má své vlastní ustanovené vedoucí. Jak často se děje to, že přijde nějaký misionář, založí sbor, stane se jeho pastorem a mnoho dalších let dělá pastora. Takový sbor není nezávislý, protože až jednoho dne misionář odejde (a on obvykle odejde), sbor většinou rozpadne.

Druhá věc se týká služby v takové církvi, jejího růstu, reprodukce. Duchovní růst i početní růst musí vycházet zevnitř církve. Nezávislý sbor je schopen zajistit svou vlastní práci pro Krista. Pokud je v některých svých službách (dovnitř sboru i navenek) taková církev závislá na vnější pomoci, není to samostatná církev.

Za třetí, samostaná, nezávislá církev je taková církev, která je schopná zaplatit si svůj vlastní provoz, tedy všechno, co potřeba pro práci sboru. Jak službu starších, kteří věnují kázání a vyučování, tak své pronájmy a veškerou další činnost, kterou chce církev dělat. Novozákonní církev se starala o své služebníky, vysílala a podporovala další služebníky, pečovala o vdovy ze svého středu, pomáhala chudým a sirotkům. Křesťané obětavě dávali, aby jejich místní sbor mohl vzkvétat.



KLÍČE KRÁLOVSTVÍ

John Cotton (1584–1652)

Klíče nebeského království zaslíbil Pán Ježíš (hlava a král své církve) Petrovi, Mt 16,19. Kristus říká: „Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“ Protože jsou tato slova alegorická, jsou poněkud nejasná, a protože se týkají pocty a moci v církvi, jsou sporná; neboť kde není pocty (ani pýchy, která by ji sledovala), tam není sporu (Př 15,1). Není tedy příliš jednoduché vyložit učení o moci klíčů, ale je potřeba nějak objasnit slova tohoto textu, na nichž je tato moc postavena. Pět věcí vyžaduje určité vysvětlení.

1. Co je zde míněno nebeským královstvím?

2. Jaké jsou klíče tohoto království a jejich moc?

3. Jaké jsou úkony těchto klíčů, o nichž se říká, že svazují a rozvazují?

4. Co je tím předmětem, který má být svazován a rozvazován, co je míněno oním obecným označením „cokoli“?

5. Kdo je příjemcem této moci nebo komu je tato moc dána? Tobě dám klíče atd.

1. Za prvé: Královstvím nebes je zde míněno jak království milosti, kterým je církev, tak království slávy, které je vysoko v nebesích. Neboť když Kristus dává Petrovi klíče od nebeského království, předává mu tím nejen tuto moc svazovat na zemi (to jest v církvi na zemi; neboť mu vůbec nedal moc svazovat na světě; Kristovo království není z tohoto světa), ale dává mu také tuto výsadu: aby to, co svázal na zemi, bylo svázáno i v nebi. A protože se nebe liší od církve na zemi, musí se tím myslet království slávy.

2. Za druhé: Jaké jsou klíče nebeského království?

Klíče království jsou nařízení, která Kristus ustanovil, aby byla prováděna v jeho církvi, jako kázání Slova (což je jeho výklad a aplikace) a také vynášení ujistění a soudů; neboť výkladem a aplikací těchto nařízení se synům lidským otevírají nebo zavírají brány jak církve zde, tak i nebes na onom světě.

A z toho, že Kristus dává tyto klíče, vyplývá, že těm, kterým je dává, dává moc otevírat a zavírat brány obojího. A tato moc spočívá zčásti v jejich duchovním povolání (ať už jde o jejich úřad, nebo o jejich místo a řád v církvi) a zčásti v souladu a spolupráci s Duchem Kristovým, který dopomáhá ke správnému zacházení s těmito klíči, tj. s těmito nařízeními podle jeho vůle.

Navíc tyto klíče nejsou ani mečem, ani žezlem. Ani mečem, protože nepředstavují občanskou moc nad tělesným životem a smrtí, ani žezlem, protože nepředstavují vládcovskou nebo zákonodárnou moc nad církví, ale jsou to klíče správy a služby. Jako byl klíč od domu Davidova dán Eljakímovi, synu Chilkijášovu (Iz 22,22), který nastoupil po Šebnovi do jeho úřadu. A jeho úřad byl „správce domu“ (v. 15). A totéž slovo je použito v Gn 43,19.

3. Pokud jde o třetí věc, jaké jsou úkony těchto klíčů?

O těchto klíčích se zde říká, že svazují a rozsvazují, což nejsou správné úkony hmotných klíčů; jejich úkony jsou totiž otevírání a zavírání, což dokazuje, že klíče, o nichž se zde mluví, nejsou hmotné klíče, ale metaforické. A přesto, že jsou to klíče, mají také moc otevírat a zavírat; neboť o Kristu, který má nad těmito klíči moc, se říká, že má klíč Davidův, aby otevíral a nikdo nemohl zavřít; aby zavíral a nikdo nemohl otevřít (Zj 3,5.7), z čehož vyplývá, že tyto klíče Kristova království mají takovou moc otevírat a zavírat, že jimi lze svazovat a rozsvazovat, zadržovat a propouštět; při otevírání rozsvazují a propouštějí; při zavírání svazují a zadržují; což se více ukáže ve čtvrtém bodě.

4. Čtvrtý bod tedy zní: Co je ono *cokoliv*, co má být svázáno a rozvázáno?

Text v Mt 16,19 neříká, že se jedná o *cokoliv* (jak by to papežové chtěli rozšířit), nejde tedy o jakoukoli přísahu nebo smlouvu nebo radu nebo zákon. Jako kdyby jakákoli přísaha věrnosti, nájemní nebo manželská smlouva atd., kterou papež potvrdí nebo zruší na zemi, měla být potvrzena nebo zrušena v nebi. Ne, to není klíč od království nebeského, ale klíč od propasti (Zj 9,1). Ale toto slovo *cokoliv* je zde uvedeno v středním rodě (nikoli v mužském rodě kdokoli), aby znamenalo jak věci, tak osoby. Věci jako hříchy, osoby jako ty, kdo je páchají. Neboť když náš Spasitel mluví o tom samém jednání, o těch samých klíčích (J 20,21), vysvětluje to takto: Komu hříchy odpustíte, tomu jsou

odpuštěny, a komu je zadržíte, tomu jsou zadrženy. Cokoli tedy na zemi svázete, znamená, či hříchy na zemi zadržíte; a cokoli na zemi rozvázete, znamená, či hříchy na zemi rozvázete. A toto svazování a rozvazování různých hříchů, ať už se jich dopouští kdokoli, se odehrává zčásti ve svědomí hříšníka a zčásti v jeho vnějším působení v církvi, což se obvykle vyjadřuje jinými termíny, buď *in foro interiori*, nebo *in foro exteriori*. Když je tedy hříšník na základě Božích nařízení prohlášen za vinného z hříchu, je jeho hřích zachován, jeho svědomí je pod jeho vinou svázáno a on sám je pod určitým církevním odsouzením podle míry a závažnosti svého provinění; a je-li jeho hřích ještě závažnější, je vyloučen ze společenství církve. Když však hříšník lituje svého hříchu a vyzná jej před Pánem a (je-li znám) také před Božím lidem, a potom je mu prostřednictvím vyučování a výchovy evangelia hřích odpuštěn a jeho svědomí je zbaveno viny za něj, a on sám má otevřený a volný vstup jak k zaslíbení evangelia, tak do bran svatého společenství církve.

5. Pátý bod, který je třeba vysvětlit, zní: Komu je dána tato moc klíčů?

Text říká: „Tobě, Šimone Petře, synu Jonášovu“, kterému Kristus žehná a prohlašuje ho za blahoslaveného po jeho svatém vyznání Krista, Syna živého Boha, a při této příležitosti mu slibuje, že jeho samotného i jeho vyznání použije jako nástroj k položení základů své církve a že mu také dá klíče od své církve, aby ji dobře uspořádal a řídil. Ukázalo se však, že je velmi zajímavou otázkou, za koho má být Petr považován jako ten, kdo obdržel tuto moc klíčů, zda za apoštola, nebo za staršího (neboť starším také byl, 1Pt 5,1), nebo za věřícího, který vyznává svou víru před Pánem Ježíšem a svými spolubratry. Protože nám záleží na pokoji stejně jako na pravdě, nepřikláníme se k jednomu z těchto výkladů více než k druhému. Vezměme kterýkoli z nich, a nebude to na překážku našemu záměru, které je popsany dále, ačkoli (budeme-li důslední a otevřeně řekneme, co si myslíme) smysl slov bude nejpřesnější, když všechny tyto pohledy radostně spojíme dohromady. Když budeme Petra považovat nejen za apoštola, ale i za staršího, ano, i za věřícího, který vyznává svou víru, můžeme to všechno pospojovat. Neboť každému z nich je dána jiná moc, apoštolovi, staršímu, věřícímu. Petr byl tím vším a přijal všechnu moc, kterou Kristus dal kterémukoli z nich nebo všem dohromady. Neboť jako Otec poslal Krista, tak Kristus poslal Petra (stejně jako

kteréhokoli apoštola) a dal mu veškerou moc, právě tak jako každému služebníkovi církve a církvi jako celku (J 20,21). Takže Augustin se nespletl, když řekl, že Petr dostal klíče jménem církve. Na základě uvedeného místa v Matoušovi 16,19. však nemůžeme zpochybnit ani žádnou další moc, ať už starších, nebo společenství církve, než jaká je jim výslovněji udělena v jiných textech Písma.

Na těchto dalších místech Písma se pak ukazuje: Za prvé, že Kristus dal moc zadržovat nebo odpouštět hříchy (tj. moc svazovat a rozsvazovat, celou moc klíčů) všem apoštolům právě tak jako Petrovi (J 20,21.23). Za druhé se také ukazuje, že apoštolové svěřili vládu a řízení každé církve starším této církve (Žd 13,17; 1Tm 5,17). Tudíž dal Kristus moc klíčů také jim. Za třetí se dále ukazuje, že Kristus dal moc klíčů také Tělu církve, tedy celému společenství spolu se staršími. Pán Ježíš totiž předává moc svazovat a rozsvazovat apoštolům neboli starším spolu s celou církví, když se sejdou v jeho jménu a společně se shodnou na odsouzení provinilce (Mt 18,17–18). Jestliže hříšník (říká Ježíš) neposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník, to znamená, ať je vyloučen z církve. Toto odsouzení, které je učiněné celou církví, Pán potvrzuje tímto příslibem moci klíčů: „Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.“

Ačkoliv se na tomto místě liší názory presbyterních a kongregačních bohoslovců ohledně toho, co je míněno pojmem církev („oznam to církvi“), zda staršovstvo (či presbyterie) nebo místní sbor (kongregace), všichni se shodují v tom (a je to shoda v pravdě, kterou hledáme), že žádný provinilec nemá být vyloučen z církve, leč se souhlasem sboru, přinejmenším v tom smyslu, že místní sbor: 1. Souhlasí s rozsudkem, a 2. Následně ho skutečně vykoná tím, že se od takto usvědčeného a odsouzeného provinilce odvrátí. Domníváme se, že tento souhlas a soulad kongregace, který je nezbytný pro moc a platnost odsouzení, je určitou součástí užívání moci klíčů.

Když tedy Kristus řekl Petrovi: „Dám ti klíče království nebeského“, Petr přijal plnou moc klíčů na místě a ve jménu všech, kteří přijali jakoukoli část moci klíčů, ať už apoštolů, starších nebo církve. Neboť i kdyby zde byl jako jediný apoštol, nic to nemění na tom, že jako on tam přijal moc, tak i ostatní apoštolové přijali tutéž moc buď tam,

nebo jinde. A stejně také starší každé církve přijali, pokud ne tam, tak jinde, moc náležející k jejich úřadu; a podobně každá církev nebo sbor vyznávajících věřících přijal opět tu část církevní moci, která jim náleží.



USPOŘÁDÁNÍ A SPRÁVA CÍRKVE

– jk –

Z historického hlediska můžeme mluvit o třech hlavních způsobech uspořádání církve s mnoha jejich vzájemnými průniky a nuancemi. Níže jsou popsána *tradiční uspořádání církve*, která se zformovala během dlouhých staletí historie církve, nikoliv biblické uspořádání církve. Tomu se budeme věnovat více v následujících číslech.

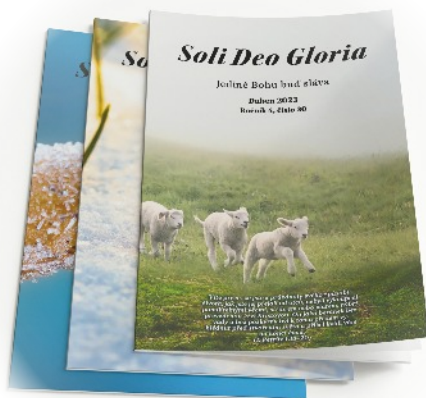
Nejstarší tradiční způsob uspořádání církve je způsob, který nazýváme *episkopální*. Je to od slova *episkopos*, které je do češtiny převáděno (nikoliv překládáno) slovem *biskup* (slyšíme zde ten společný kořen slova: *-p/biskop-*). Slovo *episkopos* znamená strážce, dohlížitel nebo představený. Toto uspořádání se začalo formovat velmi záhy po apoštolské době a nejpozději ve čtvrtém století po Kristu bylo rozšířené po celé církvi. Jedná se o hierarchické uspořádání. Biskup dohlížel na jednotlivé církve ve městě. V jedné z těchto církví měl svůj biskupský stolec (křeslo, trůn), řec. katedra – odtud je české slovo katedrála, tedy kostel nebo sídlo biskupa. Biskup byl nejvyšší autoritou církvi v daném místě, oblasti a měl poslední slovo ohledně toho, co se dělo nebo rozhodovalo v místních sborech. Biskup pověřoval službou služebníky místních sborů a ti byli zodpovědní na prvním místě jemu. Jsou zde stupně náboženské hierarchie, kdy na vrcholu stojí biskup (v římském náboženství je to římský biskup zvaný také papež, v anglikánské církvi je to panovník), dalším stupněm jsou kněží, v protestantském prostředí pastoři, faráři, reverendi, na dalším stupni jsou potom místní farní rady, staršovstva apod. Na posledním místě v této hierarchii jsou Kristovy ovečky, společenství

vyvolených, neboli laici, jak jsou obvykle nazýváni. U nás tento způsob uspořádání najdeme kromě římské církve také v Apoštolské církvi, v Jednotě bratrské nebo v Evangelické církvi metodistické, případně v některých nezávislých sborech, kde „jeden pastor vládne všem“.

Jiným způsobem uspořádání církve je *presbyterní* uspořádání. Místní sbor je veden staršími (z řec. slova *presbyteros*), jimž předsedá ordinovaný služebník, kazatel. Sbory z určité oblasti jsou sdružené do presbyterie, v našich končinách je to nazýváno seniorátem, případně synodem, nebo církevní konferencí (u nás Církev bratrská). Starší v místní církvi jsou voleni církví, nicméně vrcholným orgánem je presbyterie, synod, kde má každá církev své zastoupení v osobě svého kazatele a potom podle konkrétního uspořádání je tu také neordinovaný zástupce nebo zástupci sboru, což může nebo také nemusí být člen staršovstva. Církev je opět rozdělena na ordinované služebníky (kazatele) a neordinované (všichni ostatní), tedy laiky. Řada rozhodnutí je na místním sboru, ale část pravomocí a autority je mimo místní sbor, v nadsborové struktuře. V naší zemi kromě těch několika málo čistě presbyterních sborů, nemáme žádnou církev, která by byla takto uspořádaná. Nejvíce se tomu asi blíží Česko-bratrská církev evangelická, nicméně některé prvky najdeme například také v Církvi bratrské.

Poslední způsob správy církve, který chci zmínit je *kongregační* uspořádání církve. Zde je to sbor (kongregace), který je tou nejvyšší autoritou. Obvykle jsou zde voleni starší a diákon, kteří spolupracují s kazatelem, pastorem, který je obvykle jedním ze starších. Jednotlivé sbory se někdy kvůli spolupráci spojují do různých sdružení, ale není zde žádná struktura, nadsborová ani mimosborová ani jednotlivci, kteří by měli právo zasahovat do dění v místním sboru nebo ho dokonce určovat. Toto uspořádání je typické pro baptistické církve (u nás Bratrská jednota baptistů, Křesťanské sbory, částečně také Církev bratrská). Z hlediska autority je to v přímém protikladu k episkopálnímu uspořádání církve, kde moc je soustředěna v rukou jednotlivce a distribuována k jednotlivým sborům. Zde je moc v rukou sboru, který se obvykle rozhoduje pomocí hlasování členů sboru a nejde za hranice sboru.

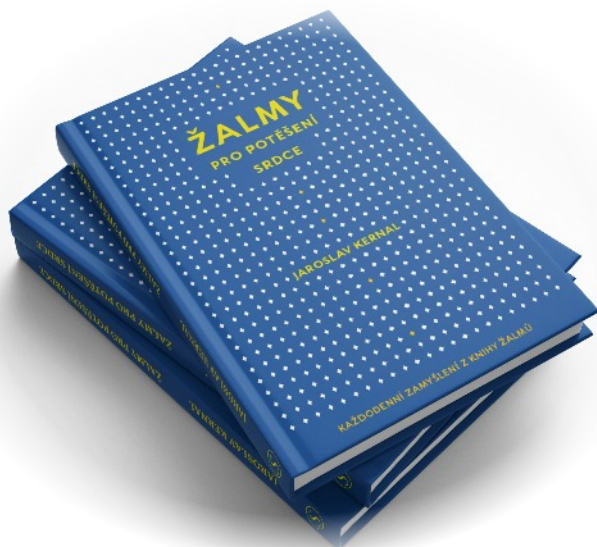




Časopis v tištěné podobě objednávejte na adrese redakce, e-mailem (kernalj@solideogloria.cz) nebo na tel. č. 775 240 758. Časopis je rozeslán zdarma, náklady na tisk a distribuci jsou pokrývané z darů čtenářů.



Stejným způsobem je možné objednat níže uvedenou knihu za zvýhodněnou cenu 280,- Kč. Kniha bude k dispozici na konci července.





 *Spolek Soli Deo Gloria*

www.solideogloria.cz

© SoliDeoGloria.cz

Praha 2023